

Gastles

Met een gastles kun je laten zien wat de beroepspraktijk is van de lesstof die de leerlingen op school behandelen. Ook is het een leuke manier om leerlingen kennis te laten maken met de beroepen en thema's die in het technologisch bedrijfsleven spelen.

Opzet

De docent en gastspreker kunnen samen bepalen welk onderwerp uit de lesstof vanuit de beroepspraktijk behandeld wordt. In de gastles vertelt de bedrijfsmedewerker eerst iets over zichzelf. Bijvoorbeeld over zijn of haar achtergrond, studie, bedrijf en dagelijkse werkzaamheden. Dit is interessant voor de leerlingen, omdat de gastspreker een rolmodel is voor hen. Verder is het belangrijk dat de gastspreker tastbaar maakt wat hij/zij vertelt door bijvoorbeeld materialen, voorbeelden, producten of proefjes.

Doelgroep

Gastlessen kunnen in elke klas en voor ieder vak worden ingezet. De gastles kan ook worden ingevuld als profielkeuzevoorlichting of loopbaanoriëntatie. In dat geval help je de leerlingen

een completer beeld te vormen wat een bepaald profiel of vervolgtraject aan beroepsmogelijkheden te bieden heeft.

Stappenplan

Het contact tussen de docent en gastspreker is erg belangrijk om een gastles te laten slagen. Het is handig minimaal drie weken voor de gastles een eerste overleg te hebben, waarna de gastles inhoudelijk kan worden voorbereid. Uiteraard kan het zijn dat er later in de voorbereiding nieuwe vragen ontstaan. E-mailcontact is vaak een effectieve manier om deze vragen op te vangen. Zorg dat je in het eerste overleg in ieder geval de checklist compleet hebt.

Checklist

- Hoe sluit de expertise van de gastspreker aan op de lesstof?
- Wat wil de school met de gastles wil bereiken en welke vraag ligt daar aan ten grondslag?
- Wat is de opzet van de les: wordt het een doe-activiteit, een interview, een opdracht?
- Door het globale verhaal samen door te nemen, kan de docent soms waardevolle (didactische) tips geven.
- Hoe is de samenstelling van de klas? Wat is de onderlinge dynamiek, de groepsgrootte, onderwijsniveau, leerjaar en kennisniveau?
- Hoe wil je dat leerlingen zich voorbereiden op deze gastles?
- Zijn er eventuele bijzonderheden waar rekening mee gehouden moet worden, zoals een gebeurtenis die van invloed is op de leerlingen, een fysieke beperking of gedragsproblemen bij leerlingen?
- Wat is de rolverdeling tijdens de gastles? Het is gebruikelijk dat de docent in de klas blijft om de gastspreker te introduceren. Daarnaast is misschien extra assistentie nodig.
- Wanneer ben je tevreden over de gastles? Stel samen de verwachtingen vast en evalueer deze achteraf.

Gastles

Duur: 1 lesuur (45/50 minuten)

Alle leerjaren

Tijdsduur	Invulling	Attributen / actie
5 min.	Introductie: jezelf presenteren (vertel over je achtergrond, studie, werk, hobby's), leerlingen vragen naar hun achtergrond en (toekomst)ideeën.	■ Interactie
15 min.	Spreek over het onderwerp. Laat zien hoe spannend en veelzijdig het technologisch onderwerp is! Leg de link met de beroepspraktijk.	■ Slides ■ Interactie
15 min.	Formuleren van een (interactieve) opdracht. Bijvoorbeeld een quiz, prijsvraag of bedrijfsgerichte opdracht.	■ Papier en materiaal ■ Flipover
10 min.	Laat leerlingen in groepjes de eigen bevindingen kort presenteren.	■ Flipover
5 min.	Afsluiting door gastdocent en docent. Samenvatting, highlights en evaluatie (oordeel van leerlingen of andere opzet).	

Tips voor bedrijven

- Breng een persoonlijk tintje aan in de presentatie: vertel iets over jezelf, je studie, je hobby's, je dagelijkse werkzaamheden en/of je loopbaan.
- Behandel technologie vanuit diverse invalshoeken, waarbij de leerlingen zien dat werken in de technologie zinvol en boeiend is. Hierdoor wordt ook de veelzijdigheid van technologie getoond.
- Gebruik beeldmateriaal en houd het aantal slides beperkt.
- Houd de vaart er in, leerlingen zijn gewend aan tempo.
- Bedenk dat leerlingen op de middelbare school onder techniek vaak het vak handvaardigheid verstaan. Vermijd daarom het woord techniek en gebruik in plaats daarvan 'technologie'.
- Bedenk voor welke klas je staat, laat de les aansluiten op het niveau van de leerlingen en neem voorbeelden uit hun belevingswereld mee (smartphones, tablets, etc.).
- Denk na over het gebruik van vakjargon.
- Maak de les interactief. Hieronder een aantal voorbeelden.
 - Vertel je verhaal zoveel mogelijk in vragende vorm. Dus in plaats van: "Mijn bedrijf doet...", "Wie weet wat mijn bedrijf doet?"
 - Maak een quiz met meerkeuzevragen en deel deze uit. Leerlingen worden zo gestimuleerd om na te denken over de inhoud.
 - Geef alle leerlingen een groen en een rood papier. Leg stellingen voor. Als de leerlingen het ermee eens zijn steken ze het groene papier op en anders het rode.
 - Laat leerlingen zelf aan de slag gaan met proefjes of illustreer je verhaal met een demonstratie van de technologie die je bespreekt.
 - Neem zo mogelijk tastbare materialen en spullen mee.
 - Maak er geen 'éénrichtingsgesprek' van, maar laat de leerlingen regelmatig dingen doen, uitwerken of vragen beantwoorden.
 - Bedenk een opdracht. Dat kan in de vorm van een prijsvraag zijn. Overleg van tevoren met de docent over het niveau van de opdracht.
 - Leerlingen vinden het leuk om te horen waarom je voor een bepaalde studie hebt gekozen. Neem hiervoor de tijd binnen de les en geef ruimte voor het stellen van vragen.

Maak de les
interactief

Tips voor docenten

- Informeer collega's en mentoren over de gastles en het doel daarvan, zodat ook zij de leerlingen (loopbaangerichte) vragen kunnen stellen.
- Zorg voor de faciliteiten die de gastspreker nodig heeft (beamer, internet, maar ook koffie/thee) en licht ook de conciërge/ huismeester in over zijn of haar komst.
- Zorg dat de leerlingen goed voorbereid zijn. Dit kan bijvoorbeeld door de opdracht te geven een vragenlijst te maken: wat willen jullie weten? Dat kan prima worden gecombineerd met het vak Nederlands en interviewtechnieken.
- Vraag achteraf ook de leerlingen om hun oordeel: vonden ze het een leuke en leerzame les? Wat kan er beter? Koppel dit ook terug naar de gastdocent.
- Misschien ben je niet zelf aanwezig bij de gastles maar een collega, omdat je bijvoorbeeld hebt gefungeerd als coördinator. Informeer in dat geval jouw collega goed over het bedrijf en het doel van de gastles, en over zijn/haar rol (aanwezig zijn en verantwoordelijkheid nemen voor de orde).

Voorbeeldvragen voor leerlingen

Met behulp van deze vragen kun je het gesprek voeren vóór, tijdens en na een activiteit. De vragen zijn bedoeld ter inspiratie waarbij je zelf het gesprek stuurt, doorvraagt en bepaalt, afhankelijk van het niveau van de leerling en het leerdoel. Resultaten kunnen worden opgenomen in het loopbaandossier.

Vorbereiding

- Bij welk bedrijf werkt de gastspreker? Wat doet dit bedrijf? Heb je de website bezocht?
- Welke functie heeft de gastspreker? Bedenk drie dingen die iemand met deze functie doet. Je mag dit ook opzoeken.
- Wat lijkt jou leuk/moeilijk aan het werk dat deze persoon doet?
- Wat moet deze persoon goed kunnen, denk je?
- Zijn er nog andere dingen die je kunt doen als je daar goed in bent?
- Bedenk drie dingen die je wilt weten van deze persoon.

Uitvoering

- Hoe heeft de gastspreker deze baan gekregen?
- Wat voor school/opleiding moet je volgen om dit beroep te kunnen doen?
- Wat moet je echt goed kunnen om dit beroep uit te kunnen oefenen?
- Hoe ziet een gewone werkdag er voor hem/haar uit?
- Met welke mensen heeft hij/zij allemaal te maken? Waar/wanneer komt hij/zij hen tegen?
- Wat vindt hij/zij moeilijk aan het werk? Welke moeilijke keuzes moet hij/zij wel eens maken? Welke problemen lost hij/zij op? Hoe?
- Waar is hij/zij trots op in zijn/haar werk en waarom?

Reflectie

- Welke dingen die voor jou belangrijk zijn, heb je gehoord?
- Welke dingen die de gastspreker doet zou jij later ook goed willen kunnen? Wat kan je doen om dat te leren?
- Wat zou jij doen als je de keuzes zou moeten maken die de gastspreker moet maken? Waarom?
- Hoe zou jij zijn/haar problemen oplossen? Heb jij al eens soortgelijke problemen opgelost? Of een ander probleem op een zelfde manier opgelost? Hoe goed kan je dat en hoe leuk vond je dit?
- Heb je zelf vragen gesteld aan de gastspreker? Hoe ging dat?
- Wat vond de spreker de leukste vraag, denk je? En jij? Hoe komt dat?